

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.536/2018/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bene Tamás ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Simon Gábor ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.P.20.016/2018/8. számú ítélete ellen az alperes 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 15 000 (Tizenötezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A perbeli időszakban a felperes **X-n** középiskolai tanár, és ebben a tisztségében a Szakképző Központ megvalósítására létrejött projekt felelőse; az alperes Megyei Jogú Város polgármestere volt.

2010. szeptember 29-én az alperes az általa tartott sajtótájékoztatóról a **y** és az **h** internetes felületein megjelentetett sajtóközleményben - többek között - kijelentette, hogy „I.rendű felperes neve igazgató saját családi és rokoni vállalkozásai számára is adott üzleti megbízást az éppen általa kifogásolt projektben” illetve „tényként állapítható meg, hogy I.rendű felperes neve igazgató a **T** projekt előrehaladtát többször veszélyeztetette”.

A felperes eredeti keresetében annak a megállapítását kérte, hogy az alperes az előző kijelentéseivel megsértette a személyhez fűződő jogait, kérte az alperes kötelezését az általa megfogalmazott nyilatkozattal a www.m.hu, a www.... felületen és az **k** esti híradójában elégtétel adására és 600 000 Ft nem vagyoni kár megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság 13.P.22.386/2015/31. számú ítéletével a személyhez fűződő jogok megsértését a kereseti kérelemnek megfelelően megállapította; a jogsértés tényének a közzétételével és bocsánatkérés kifejezésével kötelezte az alperest a kért internetes felületeken elégtétel adására; ezt meghaladóan a keresetet elutasította azzal, hogy költségeiket a felek maguk viselik, valamint a felek kötelesek az államnak külön felhívásra személyenként 36 000 Ft kereseti illeték megfizetésére.

A Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.220/2017/6. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, míg a fellebbezett részét részben megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította az alperes azon kijelentésével

kapcsolatban, miszerint „tényként állapítható meg, hogy I.rendű felperes neve igazgató a T projekt előrehaladását többször veszélyeztette". Mellőzte annak kimondását, hogy a saját költségüket a felek maguk viselik, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 38 100 Ft perköltséget. Ezen kereseti kérelemmel, valamint a nem vagyoni kártérítéssel összefüggésben a felperes által külön felhívásra megtérítendő kereseti illeték összegét 27 000 Ft-ra leszállította. Az elsőfokú ítéletet az alperes azon kijelentésével kapcsolatban, hogy „I.rendű felperes neve igazgató saját családi és rokoni vállalkozásai számára is adott üzleti megbízást az éppen általa kifogásolt projektben", a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 19 050 Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak 24 000 Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, megállapította továbbá, hogy a hatályon kívül helyezett résszel összefüggésben a felek oldalán személyenként 6350 Ft másodfokú perköltség merült fel és 24 000 Ft fellebbezési eljárási illeték feljegyzésére került sor. A részítélet indokolása szerint a projekt előrehaladásának veszélyeztetésével kapcsolatos alperesi közlés véleménynyilvánítás, amely megengedett határait kifejezőmódjával nem lépte túl, ezért személyiségi jogsértést nem valósított meg. A másik sérelmezett kijelentés valóságtartalmát érintően azonban az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte az alperes részéről felajánlott bizonyítást, a bizonyítási eljárás kiegészítése miatt ebben a részben a per további tárgyalása szükséges. Az eljárási illeték és a perköltség viseléséről az ítélet tábla - 600 000 Ft teljes pertárgy alapulvételével - az érdemben elbírált 450 000 Ft értékűnek meghatározott kereseti rész tekintetében a pervesztessége szerint rendelkezett azzal, hogy a hatályon kívül helyezett részhez igazodó 9000 Ft kereseti illeték, az alperesi fellebbezéssel felmerült 24 000 Ft fellebbezési eljárási illeték és a felek oldalán felmerült másodfokú perköltség viseléséről az elsőfokú bíróság fog határozni az eljárást befejező határozatában.

A folytatódó eljárásban módosított keresete szerint a felperes kérte annak a megállapítását, hogy az alperes azzal a kijelentésével, hogy „I.rendű felperes neve igazgató saját családi és rokoni vállalkozásai számára is adott üzleti megbízást az éppen általa kifogásolt projektben", megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát; kérte az alperes elégtétel adására kötelezését akként, mely szerint a bíróság jogosítsa fel a felperest arra, hogy a **m.hu** és az **e.com** internetes oldalakon fizetett hirdetésként közzé tegye a bíróság ítéletének rendelkező részét.

Az alperes a kijelentés valóságtartalmára hivatkozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 8. sorszám alatt meghozott ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2010. szeptember 29-én kiadott közleményének azon kijelentésével, hogy „I.rendű felperes neve igazgató saját családi és rokoni vállalkozásai számára is adott üzleti megbízást az éppen általa kifogásolt projektben", megsértette a felperesnek a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Feljogosította a felperest arra, hogy az alperes költségén a **www.m.hu** <<http://www.m.hu>>, valamint a **www.e.com** <<http://www.e.com>> internetes oldalon fizetett hirdetésként közzétegye a bíróságnak a jogsértés tényét megállapító ítéleti rendelkezését. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 44 450 Ft perköltséget, valamint az államnak az adóhatóság felhívására 33 000 Ft eljárási illetéket.

Az ítélet indokolása szerint az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az általa kiadott közlemény a valóságnak megfelelő tényállítást tartalmaz. Bizonyítási kötelezettségének azonban nem tudott eleget tenni. Rámutatott arra, hogy a tanúk közül **H. G.** ugyan úgy nyilatkozott, hogy a felperes sógornőjének a cége a projekttel kapcsolatban vállalkozási szerződést kapott, de a szerződés tartalmáról nem tudott előadást tenni, továbbá, hogy a felperes fia és barátnője vagy élettársa is kapott megbízást tananyag fejlesztéssel kapcsolatban, de azt is elmondta, hogy őket a saját cége választotta ki egy listából; míg **H. O-né** tanúvallomásában csak mások elmondása alapján, általánosságban beszélt arról, hogy barátok, rokonok kapják a munkát. Az előző tanúk - akiknek a pártatlansága a közöttük folyamatban volt polgári per, illetve a felperes által kezdeményezett büntetőeljárás és munkaviszony felmondása miatt is megkérdőjelezhető - valamint a perben meghallgatott további tanúk csupán általánosságban tudtak beszélni a projekt megvalósítása során tapasztaltakról, olyan hitelt érdemlő tanúvallomás azonban, amely kifejezetten azt igazolta volna, hogy a felperes saját maga a családi, rokoni vállalkozások számára adott bármilyen megbízást a projekttel összefüggésben, nem hangzott el. Az alperes által tett valótlán tényállítás pedig alkalmas arra, hogy a felperes jóhírnevét megsértse, ugyanis nyilvánvalóan azt a képzetet kelti az olvasóban, hogy valamilyen tiltott tevékenységet folytat, mert saját rokoni, családi vállalkozásokat részesít előnyben a projekt megvalósítása során, ezért a 2014. március 14. napjáig hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 84. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította a jogsértés tényét, továbbá a megfelelő elégtétel biztosítása végett a 84. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján kötelezte az alperest a jogsértés tényét megállapító ítéleti rendelkezés azon internetes sajtóban közzétételére, ahol az általa tett közlemény megjelent. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes alperest a felperesnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján meghatározott 30 000 Ft + Áfa összegű ügyvédi munkadíjból és az ítéletábla által megállapított 6350 Ft másodfokú perköltségből álló költsége megtérítésére, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest az államnak az ítéletábla részítéletére tekintettel 9000 Ft elsőfokú és 24 000 Ft másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, a felperesnek első- és másodfokú perköltségében marasztalását. Hivatkozott arra, hogy hiányzik a perbeli legitimáció, a közlemény körülményeiből és tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a közlést nem az alperes mint magánszemély, hanem az általa vezetett ... Önkormányzat tette. Hivatkozott arra, hogy téves az az ítéleti megállapítás, amely szerint az általa indítványozott tanúk csupán általánosságban tudtak nyilatkozni, és a bizonyítás ne vezetett volna eredményre. Ezzel szemben a tanúvallomások egyértelműen igazolták az alperesi közlések valóságtartalmát. Kiemelte, hogy előadását alátámasztotta tanúvallomásában **dr. M. P.** aki azt nyilatkozta, miszerint *nem tudja elképzelni*, hogy az alperes által kiadott közleménynek ne lenne valóságalapja; **dr. K. P.**, aki arról beszélt, hogy *nem volt szokás* az alperes részéről olyan dokumentumokra hivatkozni, amelyek nem léteztek, továbbá határozottan meg nem jelölt személy részéről egy telefonbeszélgetés alkalmával felmerült, hogy *esetleg* olyan vállalkozók kerültek a projektbe, akik az iskolaigazgató baráti köréből kerültek ki; **H. O-né**, aki kifejtette, hogy *mások azt mondták*, hogy nincs rendben sok minden, a barátok, rokonok kapják a munkát, és *elhangzott B. A.* neve az I részéről; valamint **H. G.**, aki elmondta, hogy volt olyan, hogy **Sz-né B. A.**, a felperes sógornője az I titkára és egy cég

ügyvezetője a projekttel kapcsolatban kapott vállalkozási szerződést és *emlékezte szerint* a felperes fia és a fiának a barátnője vagy élettársa is kapott megbízást tananyagfejlesztéssel kapcsolatban. Kifejtette azt is, hogy a felperes közszereplőnek minősül, így a közügyek megvitatása során tágabb körű bírálhatósága alkotmányos védelmet élvez. Az esetleg valótlan tények közlése vonatkozásában sem áll fenn az alperes felelőssége, ha nincs kifejezetten tudatában közlése valóságtartalmával. A bíróságnak így azt is meg kellett volna vizsgálnia, hogy az önkormányzat közleményében megfogalmazott állítások esetleges valótlanúsága mellett az alperesnek tudomással kellett-e bírnia arról, hogy a vizsgálati anyag megfogalmazása vitatható és teljesen fedie-e a valóságot. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalt állást az eljárás alapját képező kijelentés jóhírnevet sértő mivoltáról, amely kötelezettségét elmulasztotta, holott a fokozott tűrésű küszöb és a felróhatóság hiányára tekintettel az alperes felelőssége fel sem merülhetett.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja értelmében tárgyaláson kívül bírálta el, és azt a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, annak eredményeként a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel az ítélet tábla egyetértett.

Csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mutat rá az ítélet tábla az alábbiakra:

Megalapozatlanul hivatkozott az alperesi fellebbezés arra, hogy a személyiségi jogsértés felróhatóságtól független, objektív jogkövetkezményei szempontjából jelentősége van annak, hogy a közlést az alperes magánszemélyként vagy az önkormányzat képviselőjeként tette. Ha ugyanis a jogi személy tagja, alkalmazottja, képviselője a jogi személy tevékenységi körében eljárva magatartásával más személy személyiségi jogát megsérti, a jogsértés objektív jogkövetkezményeiért mind a jogsértést ténylegesen elkövető természetes személy, mind a jogi személy felelősséggel tartozik (a Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.895/2007/4. számú határozata, BH2004. 180., EBH2010. 2126). Ennek az értelmezésnek az alapja, hogy az 1959. évi Ptk. 75. §-ának (1) bekezdéséből következően a személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, a személyiségi jogok abszolút védelme folytán senki nem jogosult semmilyen felhatalmazás alapján más személyiségi jogát megsérteni. Ha a jogi személy tagja, alkalmazottja, képviselője megsérti valakinek a személyiségi jogát, azzal szükségképpen túllépi a jogi személy tevékenységi köre által kapott felhatalmazást, mert ilyen felhatalmazást a jogi személy nyilvánvalóan nem adhat. A jogsértés bekövetkezése objektív ténykérdés, amellyel a jogsértő objektív felelősséggel tartozik, függetlenül attól, hogy milyen minőségében járt el jogsértő tevékenysége során.

Arra ugyan helytállóan hivatkozott a fellebbezésében az alperes, hogy a közéleti szereplő tűrés kötelezettsége az átlagoshoz képest szükségszerűen, a közügyek megvitatásához fűződő közérdekből következően lényegesen nagyobb, azonban ennek a per elbírálása szempontjából jelentősége nem volt. A közéleti szereplők tűrés kötelezettségének ugyanis nem a megalapozatlanul állított, híresztelt tények, hanem a kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értékítélet vonatkozásában van jelentősége (BH2004. 104., BH2001.

522). Valótlan és hátrányos megítélés kiváltására alkalmas tényállítás esetén azonban a közszereplő ugyanolyan feltételekkel jogosult személyiségi jogvédelemre, mint bármely más személy. A hírnévrontás megállapítására olyan valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan vagy burkoltan tartalmaz. Az ilyen tartalmú közlés abban az esetben is megalapozza a személyiség védelmét, ha a sértett fél közszereplő (Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.108/2005/3. - közzétéve BDT2005. 1278).

Az ítéltábla abban is osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, hogy a bizonyíthatósági teszt alapján - amelyet részletesen a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.746/2010/2. számú ítéletének indokolása fogalmazott meg - a közlés valósága vagy valótlanúsága objektív eszközökkel bizonyítható lenne (erre is törekedett az alperes az általa meghallgatni indítványozott tanúk vallomása által), így az alperes által tett közlés nem véleménynyilvánítás, hanem tényállítás, ezért az 1959. évi Ptk. 78. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a jóhírnév elvi megsértésére alkalmas.

A bizonyítás felülmérlegelését sem találta az ítéltábla indokoltnak.

A polgári perrendtartás a szabad bizonyítási rendszert követi. Az 1952. évi Pp. 206. §-ának (1) bekezdésén alapuló mérlegelési jogkörében a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat külön-külön és egymással összevetve is értékeli, és az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. A szabad bizonyítás kontrollja a bíróság indokolási kötelezettsége, amelyben számot ad arról, hogy milyen körülmények alapján fogadta el vagy vetette el valamely tény bizonyítottságát. Az indokolásnak az alapvető logikai szabályokkal kell összhangban állnia, nem lehet észszerűtlen, okszerűtlen vagy iratellenes.

Az elsőfokú bíróság az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján helytállóan tájékoztatta a peres feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás elmulasztásának a következményeiről. A bizonyítékok okszerű, kellően megindokolt mérlegelése alapján helyesen foglalt állást úgy, hogy bizonyítási kötelezettségének az alperes nem tudott eleget tenni. A kellő mértékben megindokolt mérlegelés az alapvető logikai szabályoknak megfelelt, az ítéltábla is egyetértett azzal, hogy a perben meghallgatott tanúk csak általánosságban, elsődlegesen feltételezéseikről beszámolva, közvetett tudomásuk alapján kialakult meggyőződésüknek hangot adva nyilatkoztak a per elbírálása szempontjából releváns tényekről; a fellebbezésben hivatkozott tanúvallomások sem mutattak túl a szóbeszéd alapján, konkrétumok nélküli feltételezéseken. Mindezek összességében alkalmatlanok voltak az alperesi közlés valóságtartalmának igazolására. A bizonyítékok felülmérlegelésére ezért nem volt jogszabályi alap.

Helytelenül hivatkozott a fellebbezés arra is, hogy az elsőfokú ítélet nem indokolta volna meg azt, hogy a sérelmezett közlések miért alkalmasak a jóhírnév megsértésére, ezzel szemben az ítélet indokolása (3. oldal ötödik bekezdés) részletesen kifejti, hogy az alperes által tett valótlan tényállítás milyen képzetet kelt a közlés befogadóiban, és ezáltal miért alkalmas a felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi jog megsértésére. Abban pedig minden részében egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság okfejtésével, hogy a saját családi és rokoni vállalkozások számára adott üzleti megbízásra tett közlés alkalmas a

társadalom értékítéletének negatív befolyásolására, ezáltal a jóhírnév megsértésére, mivel jogszabályokba ütköző, tiltott tevékenységre utal.

Annak a fellebbezési hivatkozásnak pedig ugyancsak nincs jelentősége, hogy az alperes kifejezetten tudatában volt-e a közlése valóságtartalmával; tekintettel arra, hogy a módosított kereset csak a személyiségi jogsértések objektív, felróhatóságtól független jogkövetkezményeit igényelte, amelyet önmagában a közlés megtétele, a szubjektív tudattól függetlenül megalapoz. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan járt el akkor, amikor az alperes magatartásának felróhatóságát nem vizsgálta.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint, annak helyes indokai folytán, helybenhagyta.

Az alperes a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint a le nem rótt - a hatályon kívül helyezett értékhez igazodó -, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték viselésére köteles. A felperes a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett, ezért részére az ítéltábla másodfokú perköltséget nem határozott meg.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő az 1952. évi Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

Debrecen, 2018. szeptember 11.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő